

[Alfred Kristensen.]

tid siden udtalte. Han sagde: nu taler I så meget på rigsdagen om Sydslesvig, og I skal vel have det spørgsmål behandlet endnu en gang, inden I sendes hjem; I skulle prøve at tænke på, om ikke det er i Nordslesvig, at Sydslesvigs skæbne bliver afgjort. Denne mand mener — og det giver jeg ham ret i — for det første, at det, at man i Nordslesvig kan blive uenig om småtingene, dér, hvor vi skulle kunne stå samlet i en national front, er en svaghed. Men han mener endvidere, at når man ikke fra landets side, fra lovgivningens side, fra befolkningens side gør, hvad der er muligt for at dæmme op imod den stærke befolkningstilvækst syd for Skelbækken, er man selv skyld i, om ulykken en dag sker, om tidevandet på en dag går over Skelbækken og nord på.

Må jeg have lov til at henvise til, at befolkningstætheden i dag i Sydslesvig er 129 personer pr. km², hvorimod den i Nordslesvig, taget som helhed, kun er 52 personer pr. km²; tager vi Sydtønder amt, som jo for de tre fjerdedele vedkommende og for de tre fjerdedele af landegrænsens vedkommende støder op til Skelbækken, altså til Nordslesvig, er befolkningstætheden 102 personer pr. km², hvorimod den på den nordlige side af Skelbækken kun er 32. Med andre ord: der lever forholdsmæssigt 3 personer syd for Skelbækken i Sydtønder amt for hver person, der lever i Nordslesvig i Tønder amt.

Enhver vil kunne forstå, at denne tingenes tilstand er uholdbar, når vi ved, at denne tyndere befolkningstæthed skyldes, at store arealer ligger ubenyttede, uopdyrkede hen, og at intensiteten indenfor erhvervene er årsag til, at der ikke lever flere mennesker dér, end der gør. På dette område vil og må en delvis og efterhånden fuldstændig udstykning af præstegårdsjorderne i forbindelse med tillægsbrug kunne bringe en betydelig stærkere befolkningstilvækst dernede i sognene. Dette er en så alvorlig baggrund, at selvom man kan mene, at man burde have lidt mere i afgift, burde have en eller anden større rettighed, er det småting, som må vige af hensyn til det andet.

Jeg skal i samme forbindelse nævne, at den fornylig udsendte beretning over skolevæsenet i Tønder amt viser, at i 1948 — det år, der nu lige er afsluttet — har der på ny været en tilbagegang blandt de skolepligtige børn i amtet, en tilbagegang på 90 børn, fra 5 260 til 5 169. Ser vi 10 år tilbage, var tallet 5 469, og ser vi 15 år tilbage, var det 5 966. Sådanne tal maner

til eftertanke og maner til, at man ikke forsummer en eneste lejlighed til økonomisk udbygning på dette område, hvorved man kan ruste sig til at imødegå andre problemer, som opstår i forbindelse hermed.

Det er på denne baggrund, den foreliggende sag forekom mig så alvorlig og så stor. Og selv overfor det, der i de sidste dage er dukket op: at man nu indenfor sammenslutningen af menighedsråd i Sønderjylland mener at kunne komme frem med nye forslag, hvorom man mener, der vil kunne opnås enighed, vil jeg dog understrege, at såvidt mig bekendt er den pågældende bestyrelse ikke engang selv enig om disse tanker. Det kan ikke nytte noget. Nu har vi efter min formening på den ene side stående en sammenslutning af menighedsrådsforeninger, som mener, at de endnu en gang kan udnytte bestemmelserne fra 1922 til at få mere ud af det økonomisk — det burde kirken forresten aldrig beskæftige sig med —, og på den anden side en stærk husmandsbevægelse og andre, som mener, at man allerede har strakt sig for vidt ved de foreslåede lovbestemmelser. Der er — synes jeg — meget, som taler for, at man ikke på nogen måde kan komme nærmere til det, som er gennemførligt, end det forslag, der foreligger her, og derfor anbefaler jeg på mit partis vegne at gennemføre lovforslaget, som det foreligger her fra den højtærede kirkeministers side.

Bjerre: Det forekommer mig, at dette spørgsmål om de sønderjyske præstegårde fra begge sider er blevet lagt alt for hårdt op; selv den højtærede kirkeministers forelæggelse i dag er udtryk for, at der ikke gives mere udsættelse; nu skal det ske, og den foregående ærede taler, det ærede medlem hr. Alfred Kristensen, var meget stærkt inde på det samme og sagde, at hvis det ikke skete sådan og sådan som foreslået, ville det skabe megen bitterhed i Sønderjylland. Ja, men man må huske på, at bitterheden findes på begge sider. Vi er sikkert mange, der er enige om, også af de grunde, der er anført af den højtærede minister, det ærede medlem hr. Alfred Kristensen og flere, at der er gode grunde til, at der finder en ændring sted i disse forhold. Når man siger, at der er givet tid nok, vil jeg dog gøre opmærksom på, at der her på rigsdagen kun har været godt to måneder til dette lovforslags behandling. Når det er en kendsgerning, at dette lovforslags gennemførelse i dag vil kunne skabe bitterhed hos en vis kreds af den sønderjyske befolkning, i alle tilfælde medføre splid, og når man ved,